

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

Lars Överström

DOM
2017-09-04
Meddelad i Karlstad

Mål nr
188-17
2198-17
2273-17
2280-17
2281-17
2338-17
2340-17

SÖKANDE

Polar Print Försäljning AB, 556322-3360
Box 950
971 28 Luleå

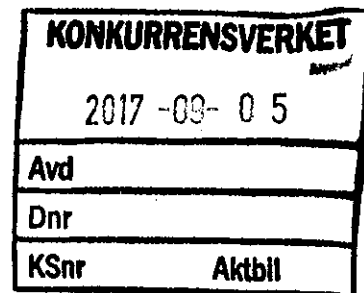
MOTPARTER

1. Region Örebro län, Upphandlingsavdelningen
Box 1613
701 16 Örebro

2. Landstinget i Värmland
3. Landstinget Sörmland
4. Landstinget Dalarna
5. Region Gävleborg
6. Region Uppsala
7. Region Västmanland

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Polar Print Försäljning AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 178302

Postadress
Box 568
651 12 Karlstad

Besöksadress
Rådhuset, Stora
torget

Telefon
054-14 85 00
E-post: forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
www.forvaltningsrattenikarlstad.domstol.se

Telefax
054-14 85 30

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Region Örebro län (Regionen) har, tillsammans med ett antal upphandlande myndigheter (se ovan) genomfört en upphandling (ramavtal) benämnd "CCTV". Upphandlingen, som avser förstoringssystem för synskadade, har handlagts av Regionen. Upphandlingen avser ett flertal grupper för vilka olika leverantörer valts.

PARTERNAS TALAN

Polar Print ansöker om överprövning av upphandlingen och anför följande. Förfrågningsunderlaget innehåller ett oskäligt och konkurrensbegränsande skall-krav på produktkategorin "CCTV Stationär med läsbord". Kravspecifikationen för denna produktkategori måste göras om. Kraven gäller en maximal vikt på 15 kg. Polar Print har ställt en fråga om detta krav men inte fått något adekvat svar. Polar Print känner inte till någon orsak till att ett stationärt system på något sätt skulle fungera sämre för användargruppen om det väger mer än 15 kg. Polar Print kan förstå att det kan finnas önskan om lätta system och att man kan överväga att gynna lättare system genom att ha börkrav med poäng, men att utesluta konkurrenskraftiga system enbart på grund av att vikten är något högre än andra system kan inte förstås.

Regionen motsätter sig bifall till ansökan och anför följande. Upphandlad utrustning avser en CCTV med läsbord, avsedd för personer med synned-sättning. Utrustningen transporteras efter avrop till brukarna med Regionens personal. I enlighet med "Belastningsergonomi, Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om belastningsergonomi, AFS 20112" är det olämpligt att bära över 15 kg. Vikten stämmer även överens om personalens

egen empiri över vilka utrustningar som är möjliga att hantera i enlighet med rådande rutiner. Gränsen på 15 kg är bestämd utifrån Arbetsmiljöverkets föreskrifter och syftar till att säkerställa Regionens personals arbetsmiljö. Det finns ett flertal stationära CCTV-utrustningar på marknaden som klarar prestandakraven i upphandlingen och som kan bäras direkt från transportfordonet in till brukaren. Om en tyngre utrustning skulle upphandlas skulle det innebära att Regionen skulle tvingas förändra hela sin transportmodell, eftersom det inte längre vore lämpligt att bära utrustningen. Kravet på 15 kg är transparent, proportionellt och likabehandlande. Anledning för ingripande enligt LOU saknas därmed.

Polar Print tillägger följande. Arbetsmiljöverkets föreskrift är lång och generell. Det intressanta står i första hand på sidan 38, "Modell för bedömning av lyft", vilket stöder helt Polar Prints inställning. Detta framgår av s. 38:

1. Vikten är bara en av flera parametrar som är av betydelse när ett lyft ska bedömas. Att bara bedöma vikten är alltså inte ett relevant sätt att utesluta produkter utifrån ergonomiska perspektiv. T.ex. är den CCTV vi önskar att offerera konstruerad så att den kan bäras mycket närmre kroppen än de flesta konkurrenter. Den är dessutom försedd med ett bra handtag. Den är även delbar, med ett enkelt handgrepp, så det går att bära den del för del om man så önskar.

2. Det finns ingen klar viktgräns när det gäller lyft. Den svartvita kopia av AFS 2012:2 som Region Örebro län bifogat sitt yttrande kan vid första påseende eventuellt ge sken av att viktgränser finns. Ser man på originalversionen så framgår det mycket tydligt att viktgränserna är mycket diffusa. Det kan i vissa fall vara OK med enstaka lyft på 25 kg samtidigt som lyften måste vara under 3 kg för att det inte ska vara någon risk.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter ger inget som helst stöd för att sätta en exakt viktgräns. Den modell Polar Print önskar offerera (med en vikt på 15,9 kg) levereras idag till en rad landsting. Om dessa klarar att hantera den borde det vara möjligt även i Örebro.

Regionen tillägger följande. Vikten på produkten är viktig för Regionen, med hänsyn till att produkten monteras på Hjälpmedelscentralen av tekniker och därefter körs ut till brukare. Produkten ska hos brukaren bäras in av konsulenten. Regionen har därmed ställt krav på att utrustningen ska väga maximalt 15 kg. Om produkten delas måste konsulenten gå två gånger och detta är inte en effektiv lösning för Regionen. Dessutom är konsulenterna inte tekniker och det ingår inte i deras arbete att montera utrustning. Det är möjligt att andra landsting valt att resursfördela på annat sätt, men detta är hur Regionen arbetar och det är inte rimligt att begära att Regionen ska förändra etablerade arbetssätt och arbeta mindre effektivt för att tillgodose en leverantörs produktutbud. I en offentlig upphandling måste en absolut viktgräns sättas om Regionen ska kunna kravställa produktens tyngd. Denna skulle kunna vara 10 kg eller 16 kg, men någonstans måste gränsen dras. För Regionens personals arbetsmiljös skull har 15 kg, med stöd av Arbetsmiljöverkets föreskrifter, bedömts vara en rimlig vikt. Notera att 15 kg enligt Arbetsmiljöverket är en lämplig gräns för lyft som därutöver även är beroende av andra omständigheter. I förevarande fall ska produkten inte bara lyftas utan även bäras, ibland upp för flera trappor eller längre sträckor. Handtag och viktfördelning till trots är detta en sådan typ av belastning att 15 kg är i överkant för vad personalen lämpligen bör lyfta. 15 kg har av Arbetsmiljöverket bedömts som en lämplig skiljepunkt, vilket är en bedömning som stämmer överens med Regionens erfarenhet. Kravet på 15 kilo är transparent, proportionellt och likabehandlande. Anledning till ingripande enligt LOU saknas därmed.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den 1 januari 2017 trädde lagen (2016:1145) om offentlig upphandling i

kraft och lagen (2007:1091) om offentlig upphandling upphävdes. Enligt övergångsbestämmelserna till den nya lagen ska emellertid den upphävda lagen fortfarande gälla för upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, eller någon annan bestämmelse i denna lag, och detta har medfört att en leverantör lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt nämnda bestämmelse i 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

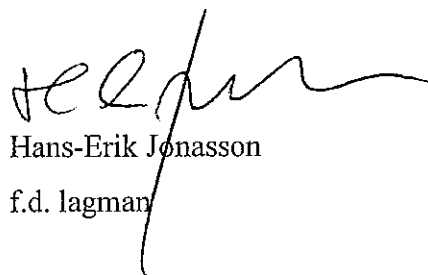
Förvaltningsrättens bedömning

Det är den upphandlande myndigheten som bestämmer vad som ska upphandlas och som därmed också har förhållandevis stor frihet att utforma upphandlingen och ställa de krav den anser nödvändiga för att syftet med upphandlingen ska tillgodoses så länge dessa krav inte strider mot LOU och dess principer. Regionen har som skallkrav ställt att utrustningen "CCTV Stationär med läsbord" ska ha en vikt om högst 15 kg. Regionen har motiverat kravet med arbetsmiljöskäl då utrustningen kommer att såväl lyftas som bäras av personal och att Arbetsmiljöverket enligt dess föreskrifter bedömer att detta är en rimlig vikt. Förvaltningsrätten anser att kravet mot bakgrund

av dess syfte är proportionerligt. Kravet är inte heller diskriminerande. Regionen har således inte brutit mot LOU och dess principer. Polar Print har därmed inte visat att det har lidit eller riskerat att lida skada varför ansökan ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga till denna dom (DV 3109/1B, LOU).

Hans-Erik Jönasson

f.d. lagman

Föredragande: Lars Överström

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.